

[Handelsministeren.]

ning, der er behov for inden for de enkelte områder. Denne del af kritikken kommer navnlig fra lokale instanser. Jeg tænker på de lokale egnsudviklingsråd, som samstemmende — måske med en enkelt undtagelse — har givet udtryk for nødvendigheden af, at bestemmelserne om ydelse af finansieringsbistand udbygges.

Fra anden side har man vel støttet selve egnsudviklingstanken, men har samtidig fremhævet, at staten ved ydelsen af økonomisk bistand til erhvervslivet — hvad enten den nu sker i form af garanti, lån eller tilskud — ikke bør gribe ind i markedsmekanismen med risiko for forvridding af erhvervsstrukturen. Det har også været anset for uheldigt, at der for egnsudviklingsområderne blev indført særordninger, som afveg fra de i samfundet almindeligt gældende lånevilkår.

Den form for sympati, der her kommer til udtryk, er mildest talt platonisk. Når tanken om en egnsudviklingspolitik overhovedet melder sig, skyldes det jo netop, at de almindelige vilkår, som gælder for erhvervslivet, hvad enten der er tale om en helt fri markedsmekanisme eller generelle reguleringer, ikke på hensigtsmæssig måde dækker de behov, der er i egnsudviklingsområderne. Det offentlige må derfor søge at bøde herpå. Man kan efter min opfattelse ikke oprigtigt tale med sympati om egnsudviklingstanken, hvis man ikke samtidig går ind for effektive foranstaltninger, som i rimelig grad kan rette geografiske skævheder i landets erhvervmæssige udbygning op.

Jeg har også svært ved at se, at der i den tid, egnsudviklingsloven har bestået, er sket forvridding af erhvervsstrukturen eller anden skade for samfundet. Udviklingen har tværtimod vist, at industrien efterhånden har bevæget sig ud til områderne uden for de traditionelle industrielle tyngdepunkter, altså netop til de områder, egnsudviklingsarbejdet sigter på.

Ved lovens bistandsordninger er hovedvægten lagt på at sikre virksomhederne et kapitalgrundlag, som kan lette deres start.

Bestemmelsen om ydelse af garantier for lån til anlægsfinansiering er fortsat et centralt punkt. De garanterede lån forudsættes som hidtil optaget på det almindelige kapi-

talmarked, men for at forbedre belåningsmulighederne har man — for fast ejendom — forlænget garantiernes løbetid således, at der kan gås op til 30 år, hvorved man kan inddrage nye kredse af långivere. Omvendt har man reduceret løbetiden for garantier for lån til maskiner til 10 år.

Lovforslaget bevarer den gældende hjemmel til at kunne yde lån af statskassen, hvis lån på det almindelige kapitalmarked ikke har kunnet opnås på almindelige markedsvilkår. Adgangen hertil foreslås udvidet til også at gælde, hvor lån ikke har kunnet opnås på de vilkår, der i øvrigt har været forudsat i et garantitilsagn. Der tænkes her på f. eks. lånets løbetid, som i en del tilfælde er blevet væsentlig kortere end forudsat i tilsagnet. Denne adgang til at yde lån har jævnligt været kritiseret. Jeg anser bestemmelsen for nødvendig. Man kan ikke acceptere, at statens tilsagn ikke effektueres. I øvrigt vil jeg pege på, at bestemmelsen hidtil ikke har været taget i brug bortset fra finansiering af enkelte virksomheder på Færøerne. Her tror jeg imidlertid nok at man vil erkende at forholdene er specielle.

Det er indlysende, at lånemuligheden — også i statskassens egen interesse — kun kan komme på tale, hvis ingen anden rimelig løsning i den enkelte sag byder sig.

Som noget nyt foreslås skabt hjemmel for ydelse af garantier for driftslån samt tilskud til kompensation for særlige udgifter og tab, som måtte fremkomme ved lav produktivitet som følge af arbejdskraftens manglende rutine. Jeg skal ikke gå i detaljer vedrørende disse to nydannelser, men henviser til de udførlige bemærkninger herom i lovforslaget. Jeg vil imidlertid fremhæve, at disse former for bistand i hvert enkelt tilfælde må kræve en stærk motivering, og ordningerne tager alene sigte på at støtte en virksomhed i dens start, hvor særlige vanskeligheder melder sig. På længere sigt må virksomhederne klare sig selv.

Det gælder i det hele, at hovedsynspunktet for ydelsen af finansieringsbistand til erhvervsvirksomheder tilstræber oprettelse af virksomheder på et sundt forretningsmæssigt grundlag, indebærende en fornuftig produktivitet og rentabilitet. Almindelige erhvervsøkonomiske synspunkter må så afgjort træde i forgrunden. Lovforslaget må